

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНП «Державний університет «Київський авіаційний інститут»
Факультет комп'ютерних наук та технологій

ЗБІРНИК ТЕЗ

У Міжнародної науково-практичної конференції

«ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ЗАХИСТУ ІНФОРМАЦІЙНО-ПСИХОЛОГІЧНОЇ І ДУХОВНОЇ БЕЗПЕКИ ОСОБИ, СУСПІЛЬСТВА, ДЕРЖАВИ»

28 червня 2024 року

Київ-2025

Рекомендовано Вченою радою
факультету комп'ютерних наук та технологій КАІ,
протокол № 6 від 14 травня 2025 року.

Проблеми та шляхи захисту інформаційно-психологічної і духовної безпеки особи, суспільства, держави: матеріали п'ятої Міжнародної науково-практичної конференції. – м. Київ, 28 червня 2024 р. – К., 2025. – 37 с.

У збірнику розкриваються реальні та потенційні загрози інформаційно-психологічній безпеці держави, суспільства і окремої особи. Розробляються рекомендації щодо навчально-методичного і наукового забезпечення інформаційної безпеки України, а також пропозиції щодо вдосконалення вітчизняного чинного законодавства та формування державної політики щодо захисту вітчизняного інформаційного простору від деструктивних інформаційно-психологічних впливів.

Збірник сприяє обміну досвідом суб'єктів громадянського суспільства із захисту інформаційного простору України для ефективної протидії російській пропаганді.

© КАІ, 2025

ЗМІСТ

Актуальність теми конференції.....	4
Оргкомітет конференції.....	5
Фесенко А.О. «Щодо реформування освітнього процесу навчальних дисциплін, які пов'язані з інформаційною безпекою держави».....	6
Петрик В.М., Музиченко К.М. «Дослідження шляхів негативного впливу на Україну з боку Угорщини».....	7
Петрик В.М., Музиченко К.М. «Мистецтво козацької військової хитрості».....	9
Петрик В.М. «Щодо містичних елементів ідеології СС-Аненербе».....	11
Петрик В.М. «Олександр Дугін як лідер неошовінізму та рашизму».....	12
Петрик В.М., Селюченко Є. «Іван Ільїн як підґрунтя сучасного російського шовінізму».....	13
Голев Д.В., Мостовий Д.В. «Особливості антиукраїнської пропаганди ЛНР та ДНР».....	14
Голев Д.В., Пастушенко Ю.В. «Особливості пропаганди протистояння США і СРСР у період холодної війни».....	15
Голев Д.В., Морозовський В.О. «Аналіз особливостей інформаційної війни РФ проти України у 2022–2023 роках».....	16
Кільдішев В.Й., Катеринич А.С. «Визначення і види сучасної інформаційної зброї»	17
Кільдішев В.Й., Іванова В.К. «Актуальність проблеми підготовки фахівців у сфері інформаційної безпеки».....	18
Кільдішев В.Й., Карєв М.В. «Які організаційні заходи проводяться для захисту від застосування соціальної інженерії?».....	19
Жигаревич О.К., Новосад К.С., Луць С.В. «Роль регіональних медіа у формуванні громадської думки Волинської області».....	20
Лисенко І.А., Паращенко Д.С. «Аналіз внутрішніх політичних та економічних факторів, що сприяли розпаду СРСР».....	22
Лисенко І.А., Лук'яненко Р.О. «Дослідження методів ведення інформаційно-психологічних операцій у Другій світовій війні».....	23
Гаврилова А.А., Сосновий В.В. «Аналіз загроз інформаційної безпеки за об'єктовим принципом».....	24
Гаврилова А.А., Сіпко Д.С. «Аналіз загроз соціальної інженерії на теренах кіберпростору».....	26
Гаврилова А.А., Коваленко Д.С. «Аналіз впливу інформаційної війни на національну безпеку».....	28
Букатка С. Р., Шиманська В. О., Загородна Н. В. «Кібербулінг як нова форма агресивного нападу на дитину».....	30
Вінтенко Б.Ю., Смірнов О.А., Смірнова Т.В. «Розрахунок ступеня кібербезпеки ПЗ комп'ютерних систем управління АЕС».....	32
Додатки.....	34

Дослідження методів ведення інформаційно-психологічних операцій використаних союзниками в другій світовій війні

Дослідження основних інформаційних операцій використаних союзниками в ході підготовки до операції "Overlord" та їх вплив на ведення інформаційно-психологічної війни в історії є важливою метою досліджень для розуміння багатьох аспектів сьогодення.

Наскільки відомо, протягом усієї світової історії, абсолютна більшість стратегічних, тактичних, управлінських, керівничих а також психологічних рішень були засновані на тих, які вже знайшли своє перше застосування в минулому. І навіть на сьогоднішній день не так багато змінилося. Відносно інформаційної війни, в часи найбільшого конфлікту в історії вони досягли переламного моменту до їх подальшого розвитку [1].

Макетні армії – Командування союзників мало за мету створити такі умови для висадки, щоб на їхньому боці залишився фактор неочікуваності. Операція "Fortitude" стала однією з таких умов. Стратегічна необхідність потребувала змусити ворога повірити в висадку в районі Па-Де-Кале, найбільш наближеній точці Франції до Ла-Манша, і, відповідно, стягнути туди основні війська. Ідея операції полягала в створенні в двох точках Англії фіктивних армій, дислокованих таким чином, щоб їх розміщення натякало на підготовку нападу на Па-Де-Кале та Норвегію. Участь у реалізації брали дизайнери, художники, будівельники, та працівники кінематографу. Враження діючої армії складала масовка у військовій формі, абсолютна безсенсова інформація, що транслювалась по радіо, та навіть надувна бронетехніка. Поглянувши на фотографію гумового танка шемарман, опубліковану після закінчення війни, візуально майже неможливо знайти відмінності зі справжніми бойовими машинами. В наші часи можна знайти використання подібних методів, але в набагато менших масштабах. Наприклад опубліковане відео на якому підірвали нібито один з новітніх ракетних комплексів ППО, але насправді при детальному огляді ставало зрозуміло, що підірвано було вантажний автомобіль з встановленим на ньому макетом ракетної установки [2].

Використання комунікацій – Хоча використання технології радіо для дезінформації було досить розповсюдженою практикою. Британці, в свою чергу, вивели це на абсолютно новий рівень. Цікавим прикладом використання комунікацій для дезінформації та обману ворога можна назвати так званих підставних дикторів. Англійські та американські військові диктори передавали на частотах, які використовували СС, повідомлення з несправжніми даними німецькою мовою. Таким чином передавали накази про переміщення, або ж некоректні розвідувальні дані. Також подібні повідомлення використовувалися для психологічних атак, наприклад, в цілях деморалізації ворога в день висадки транслювали повідомлення про перевагу союзників за кількістю та про наявність проривів на певних ділянках фронту. Важливим фактором, не так відносно до введення суперника в оману, як до створення загальної плутанини в інформаційному полі, став так званий радіошум. З декількох військових радіостанцій британці транслювали шифровані повідомлення практично лишени сенсу, але в деякому випадку змішані з достовірною, але відомою німцям інформацією. Найцікавішим прикладом можна назвати використання офіційних інформаційних джерел [3]. Шостого червня 1944, ранковий репортаж новин ВВС повідомило про атаку союзників на Па-Де-Кале, хоч справжня атака була нанесена в нормандії. Зараз подібні методи використовують новітні технології, наприклад нейромережі для створення так званих дипфейків. Хоч на молодість це не діє, подібні способи чинять вагомий ефект на представників старшого покоління.

Шифрування – У 1918 році була розроблена шифрувальна машина, певно найвідоміша. Енігма постійно вдосконалювалася, але принцип роботи залишався однаковим. У середині машина мала три слота під ротор, яких в цілому було розроблено вісім унікальних. При натисканні на певну кнопку, яка представляла собою букву латинського алфавіта, ротори відтворювали комбінацію, після чого вже зашифрований символ виводився за допомогою лампочки на корпусі. Наблизитись до успіху польської команди вчених при Познанському університеті. Зигальський Генрік, Маріан Рієвський та Єжі Ружіцький своїм дослідженням досягли справжнього тріумфу криптографії. Енігма вперше з моменту розробки була розшифрована. Поляки використали новий підхід до аналізу зашифрованих повідомлень. У повідомленнях шукали літери та їх комбінації, що повторювалися найбільш часто. Таким чином, за допомогою підведеної статистики можна було визначити положення роторів умовно повертаючи процес шифрування навпаки. Це поклало початок двом, вірогідно найважливішим методологіям ведення інформаційної війни, криптографії та криптоаналізу, які в величезній кількості нових технологій використовуються в сьогоденні.

Пропаганда – Напевно, найдавнішим способом ведення інформаційної психологічної війни є пропаганда. Вплив на соціум безпосередньо відображається на державі та армії, яка від громадян держави й залежить. Психологічний вплив на людей був вигаданий ще в античній Греції, де народився за рахунок місцевої прямої демократії та використовувався, напевно, кожною державою в історії. Розповсюдження антигітлерівської та протирежимної пропаганди відіграло значну роль. Подібні організації під керівництвом британців також займалися. Заклики до спротиву та протидії нацистам передавалися з уст в уста за допомогою агентів. З початком загальносвітового росту популярності соціальних мереж пропаганда, хоч у вигляді статей, хоч у вигляді "Мемів" розповсюджується і до нині.

Література

1. <https://www.archives.gov/research/military/ww2/d-day>
2. https://www.goodreads.com/book/show/161156.The_Longest_Day
3. https://www.goodreads.com/book/show/252324.The_Double_Cross_System